

Izbaja vsak terek in soboto ob 4. uri popoldne. Ako pade na ta dneva pramnik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 10 K, polletno 5 K in četletno 250 K. Prodajna se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

GORICA

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 14 vin., 2-krat po 12 vin., 3-krat po 10 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. L. Lukežič).

„Kmečka stranka“ in užitnina.

Uže v zadnjem listu smo naglašali, da je neizvedljiva točta v programu „kmečke stranke“, da se mora užitnina znižati in naklade na pivo zvišati, ker bi bilo to v škodo posebno onemu stanu, katerega hoče označena stranka ščititi. Svojo trditve smo tudi dokazali z neovrgljivimi podatki. A sedaj nastane še vprašanje, za koliko se zniža cena vinu v krčmi, ako se izvede predlog „kmečke stranke“.

Pri užitnini pridejo v poštev trije činitelji: država, dežela in občine. Le ti imajo dosedaj pravico obdačiti vino pri prodaji na drobno. Ako se hoče, da krčmarji znižajo ceno vinu, je treba uplivati na te činitelje, da povsem opustijo ali vsaj znižajo to davščino in tozadevne doklade.

Da bi vlada odpravila to davščino, je neverjetno, kajti če bi jo odpravila pri nam, odpraviti bi jo morala dosledno v celej monarhiji, a s tem bi odpadli iz državnega proračuna in obračuna milijoni in milijoni, katere bi država morala nadomestiti z novo davščino. To pa ne gre tako lahko, kajti tudi državni viri so do skrajnosti izčrpani. Da bi vlada odpravila to davščino „kmečki stranki“ na ljubo, tega stranka sama ne veruje in menda na to ona sama ne misli.

Torej ostanejo še deželne in občinske doklade na užitnino, katere bi trebalo odstraniti, da bi se cena vinu pri prodaji na drobno znižala.

V deželi imamo tri užitninske tarife, po katerih je vino obdačeno. Za ogromno večino občin je v veljavi srednji tarif, t. j. 4 K 46 h od hl na drobno potočenega vina. Ostanimo pri tem. Če bi dežela zvišala doklade na to davščino — recimo — za 100 od sto, bi krčmarji plačevali 4 K 46 h doklad manj nego dosedaj od vsakega hl vina, ali pa 2¼ krajcarja manj od litra. Ker so pa cene vinu po krčmah vedno take, da so deljive skozi 4, torej po 28, 32, 36 itd. krajcarjev, bi krčmarji imeli 1¾ krajcarja izgube pri litru vina, ako bi ceno znižal od ene postavke na nižjo. Nikdo pa ne more siliti te obrtnike, da bi znižali cene vinu sebi v škodo, in ko bi jih hoteli konsument v to siliti, bi jim delali krivico. Ako bi se torej znižale le deželne doklade za 100 od sto, bi vobče ostala cena vinu po krčmah ista, kakoršna je sedaj, in ves dobiček nad pol milijona kron bi šel v žep krčmarjev.

Le tedaj, ako bi se znižale poleg deželnih doklad tudi občinske, ki znašajo navadno 100 od sto, vsaj za 80 odstotkov, bi imeli krčmarji 8 K dobička pri hl ali 4 krajcarje pri litru, in le tedaj bi bilo občinstvo opravičeno zahtevati znižanje cene vinu za 4 krajcarje. Večje znižanje nego 4 krajcarje od litra vina se ne da doseči, četudi se odpravijo vse deželne in občinske doklade od užitnine, razen na škodo krčmarjem.

Kakšne posledice bi pa imela odstranitev ali znižanje deželnih doklad na užitnino za 100 od sto, smo uže v 16. številki »Gorice« pojasnili; a kakšne bi bile posledice odstranitve občinskih doklad na vino, hočemo na par izglede pokazati.

Vzemimo občino Solkan, ki je imela l. 1907 od užitnine vina, mošta in mesa

75 odstotne doklade. Ako bi občina te doklade odstranila, bi imela na leto 10.825 K manj dohodkov (toliko znaša užitnina v Solkanu). Ker plačuje občina 9549 K direktnih davkov, bi morala zvišati doklade na te davke najmanj za 100 odstotkov v pokritje užitninskega izpadka. Kmetje solkanski bi morali torej plačevati mesto 20% vsaj 120 od sto na izravne davke. Res, da so tu vmes tudi doklade na meso, a te niso posebno izdatne; primanjkljaj bi zahteval vsekako povišek vsaj za 90 od sto, če bi meso tudi ostalo obdačeno kakor sedaj. Sicer pa pri mnogih občinah ne pride obdačenje mesa niti v poštev.

Kaj pa s poviškom naklad na pivo? V Solkanu se je potočilo l. 1907 skup 965 hl piva, ki je donosilo občini 3281 K dohodka. Recimo, da bi vlada dovolila deželi in občinam zvišanje doklad do 8 K od hl, tedaj bi dobila solkanska občina pri istem konsumu 4439 K več nego pri dosedanji nakladi po 340 K od hl. A potem nastane vprašanje, kdo bi pa pivo še pil, ako je občina obdači z 8 K, dežela z 8 K in država s 3 K 40 h? Liter piva bi stal potem vsaj 36 kr.

Drugi izglede. Davčna občina Števerjan je imela l. 1907 od užitnine pri 125 od sto dokladah 3492 K dohodkov. Po odbitih 100 odstotnih dokladah na to davščino, bi znašal izpadek 2794 K. Z ozirom na izravne davke v mesaku 4487 K, bi morala občina pri izpadku teh dohodkov zvišati doklade za 62 od sto, tako da bi potem znašale občinske doklade na izravne davke 189 od sto. — Ker se tam ne potoči nič piva, ni pričakovati olajška od poviška na to pijačo.

Vsakdo naj si po tem načinu izračuna povišek doklad na neposredne davke v občini Kojsko, kjer daje užitnina 3143 K dohodkov pri 100 odstotni dokladi in znašajo vsi direktni davki 3679 K. — Konsum piva: 0.

Isto tako v Dornbergu, kjer je dala užitnina pri 150 odstotni dokladi dohodkov 5829 K in je konsum piva minimalen (90 hl). Vsi direktni davki znašajo 6001 K.

Ti izglede in ta pojasnila kažejo dovolj jasno, da ta točka v programu „kmečke stranke“ je le prazni šemel, ki ni za praktično uporabo. Hoté in nehoté bodo morali gospodje K. S. spremeniti to točko v načelo: Deželne in občinske doklade na užitnino ostanejo take, kakoršne so, in stremiti je le za to, da se naklade na pivo primerno povišajo.

Ko stopijo ti gospodje v praktično življenje deželne in občinske uprave, se bodo prepričali, da se morajo še nekaj učiti od možov „tihega delovanja“, katere zafakujejo v svojem listu.

Naše opazke k popravku T. o. z.

Da bo naš članek »Liberalna gospodarska mizerija« zadel v živo, smo vedeli v naprej, ne pa, da se bosta »Soča« in nje lastnik A. Gabršček tako slabo branila. Kajti ubral je rajše kot predsednik T. o. z. komodnejšo pot popravkov, nego bi se kot lastnik »Soče« spustil v polemiko. Bal se je pač, da dobi bahavost »Soče« zasluženo plačilo po zobeh.

Kako je pač »Soča« pred leti polnila svoje predače z muziko bodočnosti, ko je na vse pretege hvalila »važne narodne pridobitve, velikonočne piruhe!« In koliko se je vsega tega uresničilo? Malo, zelo malo, in to smo ravno z našimi izvajanjmi hoteli priliti. A Gabršček ni imel poguma, da bi obstoječe razmere priznal, pač pa se je skrival za hrbet T. o. z. in pošiljal nam popravke, s katerimi se je vedno bolj zapletal v zanjke. Mislili so nas postaviti na laž, pa so šli na nastavljene pasti in nam izročili orožje v roke. Kajti sto popravkov ne odstrani dejanskega obstoja položaja, katerega zamore spoznati vsak razsoden človek, ki gleda z lastnimi očmi, ne pa skozi naočnike »Soče« in Gabrščeka. Poslali so popravke, »Soča« pa je malo poropotala v tonu poulične barabe. Za vsakega liberalnega zaverovanca je bila tedaj stvar pri kraju, »Gorica« pa postavljena na laž. Toda varali so se, z vsemi popravki so pritrdili — seveda nehote — našim izvajanjem, poleg tega so se pa še izdajali. Mi pa smo porabili le mal del nabranega smodnika za boj, ki ni naperjen zoper denarni zavod, marveč zoper bahavost A. Gabrščeka, ki danes slučajno načeluje T. o. z. Gabršček s svojo »Sočo« je smel napadati brez kazni našo organizacijo, mi pa da bi vedno molčali?

Kot prvo točko svojih razmotrivanj smo si izbrali vprašanje, kako so se obrestovali narodni piruhi. Na podlagi dejanskega obstoječih podatkov računov T. o. z. smo to vprašanje osvetlili. Mesto polemike, si je A. G. izbral pot popravka, v katerem je hotel odkrušiti ost naše trditve, seveda z računom, katerega si je kot predsednik po svoje prikrojil. Naš očitok je šel le za to, da smo očitali T. o. z. toliko neodkritosrčnosti, da obresti hipoteknih posojil, najetih za nabavo piruhov, ni pri izplačilu prištevala stroškom hiše, marveč splošnim stroškom zadrage. S prištevanjem tega dejanskega izdatka k stroškom hiše smo izračunili dejanski današnji dohodek hiše, oziroma dohodek za l. 1907. T. o. z. nas je v svojem popravku poučila, da teh obresti za glavnico, uporabljeno v stavbah, ne gre prištevati k izdatkom za stavbe, ne gre odbiti od dohodkov stavbe, marveč prištevati k tem dohodkom. To se pravi, da pasivne obresti so za T. o. z. prav za prav aktivne in da je vsled tega dobiček hiš večji, dasi dobička v rokah nimajo. Da se bolj razumemo, primerjajmo to z malim zgledom. Nekdo si kupi hišo za 1000 K. Ker nima dovolj denarja, najme v to svrhu 500 K posojila. V poslovnem letu izda za 6 od sto obresti tedaj 30 K, poleg tega za druge stroške 50 K. Za stanarino dobi pri najemodaji h še 100 K. Ako odbije od sprejemkov 100 K izdatke za 80 K, ostane mu čistega 20 K. Ta čist znesek potem primerja s celo glavnico 1000 K, katero je naložil v hišo. Tu pa pride A. Gabršček kot predsednik T. o. z. in mu reče: Ne, prijatelj, tako ne smeš računati, pač pa tako: Prejeli si za stanarino 100 K, obresti, ki si jih izplačal za posojilo na hiši, prištej tej svoti, imaš tedaj 130 K, potrosil si 80 K, potemtakem ti je hiša nesla 50 K. Seveda bi mož debel gledal, kajti v rokah bi imel v resnici 20 K, Gabršček mu je pa zračunil, da jih ima 50 K. Muž v svoji priprosti pameti ve, da mu hiša toliko časa ne more nositi večjega čistega donosa, dokler mora za najeti dolg plačevati obresti. —

Kaj to, če nimaš denarja v rokah, dobil si ga, pa je. Čitatelji naj primerjajo tozadevni odstavek popravka T. o. z. s tem zgledom in spoznali bodo vrednost takih popravkov. S scizmi se pač ne dajo odstraniti dejstva. Vsi ljudje pa gotovo ne čitajo številke tako, kakor jih čita Gabršček. Kako posebno spretnost pa ima ravno Gabršček v tem oziru, to je svetu pokazal takrat, ko je izračunil znanogrczovito izgubo pri »Krojaški zadrugi«, ko je zračunil polom deželnih financ, nevspehe užitnine in druge take imenitne račune.

T. o. z. oziroma A. Gabršček je v tem oziru zašel v zanjko, iz katere se navzlic vsej svoji eneržiji ne more tako na lahko osvoboditi. Položaj je zanj tak, kakor če bi nam bil na našo trditve, da hodi po nogah, poslal popravek: 1. Ni res, da hodim po nogah, pač pa je 2. res, da hodim po glavi. Seveda bi dobil kaline, ki bi mu tudi to verjeli.

Toda »Soča« nam je še dolžna odgovor na sledeča naša vprašanja:

1. Ali res nima T. o. z. vknjiženih terjatev za 200.000 K na objektiv »Jelena«, o katerem je »Soča« sama pravila, da gre zelo slabo? Če je to res, je li T. o. z. brezpogojno zavarovana zoper eventualne izgube, kajti garancija konsorcija se zdi nekljiko spremenjena vsled gotovih sprememb v premoženju konsortistov?

2. Ali res nima T. o. z. nad 350.000 K terjatve pri M. z., ki je v svojem popravku v »Gorici« sama priznala, da ni bilo v njenem organizmu vse v popolnem redu, in da je trpela razne izgube vsled polomov raznih starih odjemnikov pohištva? Ali je T. o. z. brezpogojno zavarovana za svojo terjatve?

3. Ali res ni T. o. z. neki oblasti priznala, da je imela pri »Sülbahn« l. 1907 12.000 K izgube? V svojem popravku te točke ni ovrгла, menda je tedaj resnična?

4. Od kod izvira postavka v računskem sklepu T. o. z. za l. 1907: »Prejete obresti investovane glavnice v stavbah 830976 K in zakaj se je na občnem zboru T. o. z. l. 1908 sklenilo odpisati od vrednosti hiš ravno isto svoto K 830976? Zakaj to, če se je že pred zaključkom računa odpisalo 7000 K na hišah? In kako se more obrestovati investovana glavnica, ako je drugače obrestonosnost podana, že v računu uprave hiš?

Na vse to nam »Soča« še ni odgovorila, če odštejemo vse »falote« in »lumpe«, katere je na nas naslovila. — Vprašati bi jo imeli še o marsičem, n. pr. o upravnih stroških, o uporabi zavodovega denarja za volitivne namene, o nekem odseku za zidavo Trg. Doma in drugih zanimivih stvarih. Toda to bi bilo za njo preveč, kajti nasloviti bi morala na svojo stranko besede, ki jih je svoj čas naperila na našo stranko in ki jih mi ponovimo, spreminjajoč samo besedico »klerikalen« v »liberalen«:

»Gospodarsko delo je težko delo, istotako zadržano delo je težko delo. — Treba razumevanja pri tistih, ki hočejo delati in razlagati ter pri onih, katerim velja delo in sprejem razlage. Pri »liberalcih« ni ne jednega ne drugega; zato je vse, kar so postavili, trhlo in treba je umetnega vzdrževanja, da se vse skupaj

ne podere kar nakrat, kar bi vendar škodovalo „liberalni stranki“.

Sicer si Gabršček v srcu samemu sebi to priznava. Javnosti pa ne bo toliko časa, dokler sploh še ima kakega zaslepljenca, ki veruje v njegovo frazerstvo.

Zloraba § 19. fiskovnega zakona.

Dr. Tuma je pisal lani v „Rdečem Pr.“: Za splošno volitev se je izdal sklep, da jaz prevzamem kandidature v splošni kuriji, g. Oskar Gabršček pa v kmečki kuriji in da mi odstopi on svoje mesto za slučaj, da v splošni kuriji ne bom izvoljen.

To Tumovo trditve je Gabršček drzno zanikal ter v „Soči“ odgovoril tako-le: Ni res, da se je izdal sklep, da g. Oskar Gabršček odstopi svoje mesto dr. Tumi, ako ta ne bo izvoljen v splošni kuriji. Takega sklepa ni bilo! Izjavljam tu javno, da plačam skladu socialne demokracije 1000 K, ako dr. Tuma dokaže svojo trditve.

Nato je dr. Tuma objavil po zapisniku seje izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke dotični soglasni sklep.

Po tej objavi sejnega zapisnika je Gabršček obmolnil in molčal celih 8 mesecev. Šele naš članek „Naše opazke“ z dne 30. januarja t. l. ga je zbudil in zahteval je na podlagi § 19. t. z. objavo naslednjega popravka:

„Ni res, da je objavil dr. Tuma po zapisniku seje izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke sklep, po katerem bi se moral Oskar Gabršček umakniti dr. Tumi, ako bi ta ne bil izvoljen v 5. kuriji, res pa je:

1. da takega zapisnika nikdar ni bilo in ga ni, ker se ni spisal;

2. da takega zapisnika ni tudi v knjigi sejnih zapisnikov, katero mi je dr. Tuma vrnil v začetku l. 1902, ko je ušel iz stranke ter se pripravil za voditelja socialnih demokratov;

3. da v stvarnem pogledu izvrševalni odbor narodno-napredne stranke ni nikdar napravil takega sklepa;

4. da je ta sklep le Tumova fantazija, katero vsi člani izvrševalnega odbora pomiljujejo;

5. da ostajam še vedno pri besedi in plačam 1000 kron tistemu, ki dokaže nasprotno.“

Zdaj pa čujte, kaj nam piše o tem Gabrščekovem „popravku“ dr. Tuma! Njegov odgovor se glasi:

Slavnemu

uredništvu „Gorice“

v Gorici.

Na pismo g. da Andreja Gabrščeka kot sedanjega predsednika izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke odgovorjam:

Knjiga o sklepih izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke od 8. 3. 1900 naprej je v mojih rokah ter je vsakemu na razpolago in vpogled. Izven te knjige ni bilo nobene druge. Stalnega zapisnikarja ni bilo. Navadno je za zapisnikarja fangiral ali Franc Ponega ali Tomaž Šorli. Zadnji zapisnik izvrševalnega odbora samega je od 30. 1. 1902 ter je dodan tudi zapisnik od 21. 5. 1902 o seji zaupnikov izvrševalnega odbora, Narodnega Sklada in Trgovsko-obrtna zadruga. Vprašalni zapisnik radi kandidature v državni izbor je od 5. seje 28. 9. 1900. v prostorih Goriške ljudske posojilnice, ki se glasi: „Sestavljen se je osrednji odbor v Gorici iz gg. Franc Kocijančič, Rudolf Konjedic, N. N., Anton Pečenko, dr. Gruntar, Andrej Gabršček, dr. Tuma. V vsakem sodnem okraju naj se sestavi okrajni odbor. Na predlog Oskarja Gabrščeka se postavi kandidatom za 5. kurijo dr. Henrik Tuma, na predlog tega Oskarja Gabrščeka za 4. kurijo, s pristavkom, da se umakne prvemu, ako ne

bi bil izvoljen v 5. kuriji. Za slučaj, da bi prišlo na vprašanje kompromisa radi državnozbornih volitev, bi ga bilo sprejeti tako, da gresta v državni zbor dr. Anton Gregorčič od ene, dr. Henrik Tuma od druge strani.“ Kateri člani so bili pri tej seji navzoči iz zapisnika ni razvidno, vsekako je bila navzoča večina članov izvrševalnega odbora, ki so bili takrat sledeči: Jaretič Anton, posestnik v Kobaridu; Gabršček Oskar, župan itd. v Tolminu; Zega Mihael, župan v Kunalu; Reya pl. Anton, župan v Kozani; Šavle Peter, trgovec v Čepovanu; Lokar Anton, župan v Ajdovščini; Bajc Anton, nadučitelj v Renčah; Mozetič Josip, posestnik v Prvačini; Jakil Andrej, tovarnar v Rupi; Parletič Josip, veleposesnik v Gabrijah; Švara Josip, župan v Komnu; Caharija Ivan, kles. podjetnik v Nabrežini; Kosovel Anton, nadučitelj v Sežani; Obrsnel Andrej, trgovec v Divači; Maha Anton, veleposesnik v Lokvi; dr. Stanič Josip, odvetnik v Gorici; dr. Henrik Tuma, deželni odbornik v Gorici; Gabršček Andrej, tiskar v Gorici; dr. Rudolf Gruntar, odvetniški koncipijent v Gorici; Dekleva Ivan, veletržec v Gorici; Konjedic Rudolf, oenolog v Gorici.

Kar se tiče trditve g. da Andreja Gabrščeka, da me je on spravil v Goriško ljudsko posojilnico, ne odgovarja resnici, ter se sklicujem na pričevanje dr. Franca Kosa, ki me je spomladi l. 1895 ogovoril ter naprosil, naj vstopim v ravnateljstvo Goriške ljudske posojilnice. Izrekel mi je pri tem, da se za Goriško ljudsko posojilnico nikdo od izvoljenih ravnateljev ne zmeni (med temi bil je tudi A. Gabršček) in da mora opravljati vse posle sam, da posebno v poletnih mesecih nikogar ni blizu, tako, da reprezentira celo ravnateljstvo on. Ker je ta odgovornost zanj prevelika in ima zaupanje v mene, pričakuje, da sprejemem, da vstopim v Goriško ljudsko posojilnico, in tudi pričakuje, da bom vestno vrnil svojo dolžnost.

Na druge stvari se mi ne zdi vredno odgovarjati. Obrnil sem se na cenjeno uredništvo, ker se je „Gorica“ pečala s to zadevo in je bil g. Andrej Gabršček toliko drzen, da je po svoje negiral.

Z odličnim spoštovanjem

dr. H. Tuma.

V Gorici, dne 24. febr. 1909.

Iz tega odgovora je razvidno, da si dr. Tuma in A. Gabršček v svojih trditvah popolnoma nasprotujeta.

A. Gabršček trdi, da ni izvrševalni odbor narodno-napredne stranke nikdar sklenil, da Oskar Gabršček odstopi v IV. kot kandidat za drž. zbor na korist dr. Tume, ko bi ta ne bil izvoljen v V. kuriji; dr. Tuma pa navaja dan dotične seje in dobesedni sklep izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, ki popolnoma nasprotuje Gabrščekovi trditvi in se glasi v prilog dr. Tume. Gabršček trdi dalje, da mu je dr. Tuma izročil 1902. knjigo sejnih zapisnikov, v kateri se tak sklep ne nahaja; dr. Tuma pa izjavlja, da je eksistirala samo ena knjiga o sejnih zapisnikih in da je v njegovih rokah vsakemu na razpolago in v ogled. Kdo ima prav, je menda dovolj jasno. Zato nas ne zanima nadaljna tozadevna polemika med bivšima pob. timoma, — zanima nas kvečjemu usoda obljubljenih 1000 kron!

O premestitvi okrajnih uradov iz Ajdovščine.

(Iz ajdovskega okraja.)

Toliko zanimanja in razmotrivanja ni povzročilo že dolgo časa noben dopis iz naše vipavske doline nego oni v „Gorici“, ko je omenjal vprašanje v premeščanju okrajnih uradov iz Ajdovščine proti središču okraja. Teško se najde kaj enacega na svetu, da bi bili okrajni uradi povsem na meji, kakor so v našem okraju. Vsakdo pač obsoja tako izjemo, kajti povsod velja

pravilo, da uradi naj bodo kolikor mogoče v središču, nikdar in nikakor ne na skrajni meji. Velika večina prebivalstva mora dan za dnevom napravljati nepotrebno daljših poti k uradom, priznava neopravičenost, a da bi se storilo primernih korakov, da bi se odpravila napaka, do tega se ni še prišlo. Pač poskusilo se je pred leti. Katoliško politično društvo za vipavsko dolino je bilo sklenilo na nekem svojem občnem zboru, da naj se store primerni koraki, da se premeste okrajni uradi iz Ajdovščine proti središču. Žal pa, da je dotični sklep nekje obtičal in zaspal v pozabljenosti.

Zdaj pa, ko nimajo okrajni uradi niti neprimernih prostorov, kakor so bili dosedanja, ampak se bodo selili v še bolj neprirčne prostore nad Ajdovščino, vzbudilo se je vprašanje, da bi se okrajni uradi premestili bolj proti središču. —

Ni dosti upanja, da bi se ugodno rešilo to vprašanje in sicer radi znane neodvisnosti med posameznimi občinami v okraju in radi nerazumevanja javnih, skupnih teženj; ampak uradi ostanejo tam, kjer so, ker pač nismo bili zreli za ugodno rešitev tega važnega vprašanja. Zelo bi bili zadovoljni, ako bi se motili. Pri tej priliki se vpraša marsikdo: zakaj so se bili premestili okrajni uradi iz Sv. Križa?

Prej ko odgovorimo na to vprašanje, omenjamo nekoliko iz zgodovine. Zadnji goriški grof Lenard je bil dal l. 1482. utrditi Sv. Križ ter sezidati močni grad ter ga je podelil grofa della Torre (Thurn), da bode v brambo proti Turkom. Oj tedaj je početek sodnije v Sv. Križu, kajti grof Thurn si je lastil nele civilno, ampak tudi kriminalno sodstvo v Sv. Križu leta 1508. Poprej je to vrnil deželni sodnik iz Gorice. Tako je ostalo do Francozov, ki so ustanovili tu še davkarijo in zemljeknjižni urad. Ko so prišle slovenske dežele zopet pod Avstrijo, je izgubil Sv. Križ kriminalno sodnijo, ker se je ustanovila v Gorici deželne kriminalna sodnja. L. 1842. pa je izgubil Sv. Križ vse okrajne urade, ker so združili Sv. Križ z goriškim okrajem. L. 1848. so se ustanovili zopet okrajni uradi, a ne v Sv. Križu, ampak v Ajdovščini. —

Zdaj prihajamo do odgovora vprašanju: Zakaj so se bili premestili okrajni uradi iz Sv. Križa l. 1842. v Gorico in zakaj so se zopet ustanovili l. 1848. v Ajdovščini, a ne v Sv. Križu, kjer so že bili poprej 334 let? Dokazil za rešitev tega vprašanja nimamo sicer pri rokah, a bi se znala najti: ljudski glas pa je splošen in ta se glasi, da so bili križki magnatje sami krivi, da je mesto prišlo ob okrajne urade ter vsled tega propada leto za letom bolj in bolj. Ljudski glas imenuje družino, katere prednik je zakrivil tako grozno nesrečo za mesto in celo okolico. Njegovo bogastvo, njegova ošabnost ni mogla prenašati uradnikov, kateri niso mogli se ponašati z bogastvom, kakršno je imel on. Radi tega so vzeli urade ter jih premestili v Gorico, a leta 1848. se je magnat v imenu občine branil, da bi uradi zopet prišli v Sv. Križ in zato so prišli v Ajdovščino.

Era, ali morča par oseb je povzročilo občini neprecenljivo škodo; le pravično bi bilo, ako bi zdaj dobil Sv. Križ urade, katere je že imel stoletja. Pogoji so dani, ali kolikor jih še ni, je mogoče pripraviti jih.

Kako odgovarja Gabršček.

Tudi na naše vprašanje, koliko nese Gabrščeku povprek na leto izkoriščanje narodne ideje, je Gabršček molčal. Odgovor je seveda siten, ker so vsa Gabrščekova podjetja „eminentno narodna“. Saj šteje tudi svojo tovarno mila in svojo gostilno „Pri zlatem jellenu“ med

narodna podjetja. Ta hotel so imeli v prejšnjih letih tudi drugi slovenski gostilničarji v najemu, a nikdar ga niso priporočali pod firmo „narodno podjetje“; ko pa ga je lani prevzel Gabršček, je postal takoj v anonasah Gabrščekove „Soče“ „narodno podjetje“.

* * *

Kakor mačka okoli vrele kaše se vrti Gabršček okoli našega vprašanja, koliko plačuje v gotovem denarju za svoje stanovanje in druge prostore v hišah slovenskih denarnih zavodov. Iz njegovega odgovora smo izvedeli, da plačuje za stanovanje v II. nadstropju posojilnične hiše 1300 kron na leto, glede drugih prostorov pa nam je povedal le toliko, da plačuje več kakor drugi ponudniki. Nam torej ni mogoče doznati, ali se denar „Goriške ljudske posojilnice“ in „Trgovsko-obrtna zadruga“, ki je v Gabrščekovih prostorih investiran, primerno obrestuje ali ne.

* * *

Gabršček se huduje nad nami, ker smo mu stavili ta vprašanja. On pravi, da njegova stanovanja v hišah denarnih zavodov ne brigajo nikogar na svetu in da so denarni zavodi docela zasebne naprave.

Pred vsem zanikamo, da sta denarna zavoda „Gor. lj. posojilnica“ in „Trgovsko-obrtna zadruga“ docela zasebne naprave. Obe zadrugi sta ustanovljeni na podlagi državnega zakona, obe sta dolžni polagati javne račune in sta podrejeni državnemu nadzorstvu. V stavbah „Goriške ljudske posojilnice“ in „Trgovsko-obrtna zadruga“ je investiran ljudski denar; zato ima pač javen list pravico vprašati, kako se ta denar obrestuje.

Da smo pa Gabrščeka vprašali, koliko plačuje za svoje stanovanje in za druge prostore v hišah teh denarnih zavodov, ni le slučajno; mi imamo za to svoje posebne vzroke.

Najprej konstatiramo, da je bila Gabrščekova „Soča“ prva, ki je l. 1900 podtikala dr. Gregorčiču namen, da hoče on „molsti“ Goriško lj. posojilnico“ za bankrotirano goriško bando“. Ker pa nam je prav dobro znano, da se ravna ta list večkrat po geslu: Rdečem ti, da mi ne poročaj, zato smo bili radovedni, kdo zdaj molze ta denarni zavod in kako ga molze.

Vedeli smo tudi, da je Gabršček že l. 1903. nekako trdil v „Soči“, da tiče njemu stanovanje v II. nadstropju hiše „Gor. lj. posojilnice“ za nižjo najemnino kakor komu drugemu. Pisal je: „Da bi se utegnili najti kdo, ki bi še več ponudil, to utegne biti, zakaj pa ne? Toda s takimi ponudniki bi se jaz za stanovanje ne ravnal...“ „Goriška lj. posojilnica“ je dobila to hišo po mojem prizadevanju... Da je posojilnica to hišo predelala, se je zgodilo na moje dreganje... Da je ostala posojilnica v sedanjih rokah, je vendar moje delo... Zdaj pa hoče klerikalni hujskač, naj bi se jaz za to stanovanje še pulil s komur-sibodi, ki je brez sleherne zasluge za ta zavod v položaju, da lahko nekaj kron več ponudi. Kako klerikalci hrepenijo po tem, da bi me pregnali!

Treba je tudi pomisliti, da je Gabršček v današnjih razmerah v „Trgovsko-obrtni zadrugi“ in v „Gor. lj. posojilnici“ absoluten gospodar in da ima svoje stanovanje in svoja podjetja v hišah prav teh denarnih zavodov, katerim on načeluje.

Iz teh vzrokov, posebno pa zaradi tega, ker je Gabršček v najnovejšem času po „Soči“ toliko bobnal o svojem nesebičnem delovanju in o brezbriznosti za svoj žep, smo mu stavili gori navedena vprašanja, na katera pa on ni odgovoril tako, kakor bi moral odgovoriti kot načelnik prizadetih slov. denarnih zavodov.

Dopisi.

Od nekod. — Jože Štrekelj, znani kraški trtojec in agrarnoliberalni poslanec se zopet zagovarja v „Soči“ z dne 2. svečana. Dopis se odlikuje po surovosti in neotesanosti. No, ta surovost nas nič ne briga, ker kaže le napredno oliko in omiko. Bolj pa nas brigajo sledeče Štreklove besede: „Da kmetje dobivajo zastoj ali po znižani ceni od vlade trte, to ni še nobena vladna dobrota, ampak njena dolžnost. Ravno iz tega razloga nisem samo tega izkaza spisal, ki ga „Gorica“ z dne 1. t. m. pogreva, ampak še mnogim, mnogim kmetom, ki so se name obrnili. Ako nisem komu spisal, sem pa priporočal.“ Na koncu pa oblastno pravi Štrekelj: „Pozivljam, naj se mi dokaže, da sem se jaz okoristil z eno samo vladno trto“.

Tako Jože Štrekelj. Štrekelj priznava, da je spisal ne le tisti izkaz, objavljen v „Gorici“, ampak še „mnogim, mnogim kmetom“. To je torej pribito na podlagi njegove izjave.

Mi pa prašamo za danes Štreklja: Zakaj „mnogi, mnogi kmetje trt niso dobili? Kje so tiste trte, ki bi jih na podlagi objavljenih izkazov „mnogi, mnogi kmetje“ morali dobiti, a jih niso dobili? O tem smo jako radovedni.

Iz Avbera. — Dne 22. t. m. obhajala sta čila na duhu in telesu sredi svojih 4 še živih otrok, naukov in pravnakov svojo diamantno poroko Jsiip Orel in njegova soproga Katarina. Zjutraj prejela sta sv. zakramente, ob 10. uri je po primernem nagovoru opravil tačasni župni upravitelj Fr. Tiringer cerkveno opravilo. Potem pa so staršema napravili njihovi potomci prav lepo 60-letno ženitovanje pri veleposestniku g. Maksu Usmar.

Mož je star 83, žena pa 85 let, vseh živih potomcev pa je 18. Bog naj ju živi še mnogo let!

Politični pregled.

Sklicanje državnega zbora.

Uradna dunajska „Wiener Zeitung“ priobči jutri cesarski patent, s katerim se sklicuje državni zbor k novemu zasedanju na dan 10. marca.

Zunanji politični položaj.

Avstrija in Srbija sta si še vedno hudo v laseh in rožljanja z orožjem noče biti še konec. Avstrija je zažugala Srbiji, da ji natigne ušesa ako ne neha rožljati z orožjem. To je pa vzbudilo v Srbiji veliko nezadovoljnost. Srbija pravi namreč, da je neodvisna država in da sme uravnati svoje vojaške zadeve kakor se nji poljubi, kar je smela storiti celo takrat, ko je bila še vazalka Turčije. Zaradi tega huduje se strašno nad Avstrijo zaradi njenega neumestnega žuganja in kliče v tem pogledu druge veslesile na pomoč. Te se pa vedejo v tem prepiru med Avstrijo in Srbijo kakor mačka okoli skleda vrele kaše. Nekatere pravijo, da bi bilo treba pokarati Avstrijo in Srbijo. Druge pa bi hotele pokarati le Srbijo, češ, da ona izziva, in tako se ne morejo nikakor zjediniti in položaj postaja od dne do dne resnejši. Zato so se začele za vsako eventualnost pripravljati tudi druge države, nahajajoče se blizu balkanskega ognjišča. Govori se namreč, da se je začela oboroževati tudi Rumunska in Grška in celo Rusija da ne misli mirno gledati to, kar se sedaj dogaja na Balkanu. Kaj se bo iz tega izcimilo, ne more danes še nikdo z gotovostjo prorokovati. Mogoče je pa vendarle, da se ta vihar poleže in da pride sčasoma do kakega sporazuma, kajti prepričani so vsi, da ko bi nastala vojska med Avstrijo in Srbijo, bi se v njo zapletla cela Evropa. In zato se vsi trezni diplomati trudijo, da bi to zaprečili in Bog daj, da bi se jim to posrečilo.

Srbija.

Novo ministerstvo je sestavljeno. Novakov je prevzel predsedstvo, dr. Misanović zunanje zadeve in vojni minister je ostal Žikič. Ministerstvo je sestavljeno iz vseh strank in je torej nade, da se obdrži delj časa.

70.000 Rusov ob gališki meji.

Iz Lvova poročajo, da je bilo zadnji čas koncentriranih ob gališki meji 70.000 ruskih vojakov.

Dobrovoljci za Srbijo.

Odbor za narodno obrambo, nazna-

6000 italijanskih, 6000 francoskih in 2000 angleskih prostovoljcev, da pridejo na pomoč Srbiji v eventuelni vojski.

Novice.

Premeščenje. — Okrajni komisar v Tolminu Jožef Mosettig je premeščen v Gorico; konceptni praktikant Bogomil Berbuč je premeščen iz Trsta v Tolmin.

Senzacionalna vest. — Bivši klerikalni agitator pripoveduje v „Soči“ št. 23. z dne 25. febr. t. l., da je prišel v četrtek, dne 5. marca 1908 s kolesom v Gorico k dr. Pavlici, ki mu je pokazal visok kup bankovcev z opazko, da ves tisti denar je namenjen za agitacijo ob volitvah za deželni zbor.

Ta vest, ki jo „Soča“ objavlja, je vzbudila v mestu in na deželi pozornost. Uprav senzacionalno pa je, kar nam poroča blagajnik S. L. S., da tisti visoki kup bankovcev ni bil nič drugega ko sklad „Narodne napredne stranke“, ki je čez noč izgini, ne da bi kdo vedel kam. „Gorica“ in „Primorski list“ sta ponovno pozvala „Sočo“ in Gabrščeka, naj povesta, kam da je izgini omenjeni sklad, ki je bil silno velik. O tem ni mogel nihče kaj povedati. Niti „Soča“ niti Gabršček nista mogla do zdaj dati računa. Svota je bila ogromna, saj je Gabršček obetal, da bodo s tem denarjem zidali hiše, otroške vrte, šole, da bodo podpirali dijake, visokošolce, delavce itd. Naprednjaki so pošiljali denar od vseh krajev, da se je kmalu sklad „Narodno-napredne stranke“ silno namnožil. Izdajice „Narodno-napredne stranke“ pa, ki so postali čez noč klerikalni agitatorji, so poskrbeli, da je prišel denar v varne roke blagajništva S. L. S. Če je to res, kakor nam poroča blagajnik S. L. S., bi bila zadeva glede omenjenega sklada sedaj konečno pojasnjena.

Še bolj senzacionalno pa je, da je več ko dve tretjini omenjenega denarja še vedno v blagajni S. L. S. Ta denar je pripravljen za prihodnje deželnozbornske volitve. G. Gabršček, mi smo pripravljeni!

Odgovor „Soči“ na notico „Pustni kozolci v „Gorici“. — Mi ni žal za mojo zmoto, marveč le za vas, ki ste se tako raztogotili za prazen nič, ker statistika in števljenje ne igra za zdaj nikake vloge posebno še, ker priznati mora vsak, da svote za živež so ogromne, in bodo čimdalje večje, ker zemlja za obdelovanje se krči, ljudstvo pa množi. In ker take kolonijalne veletrgovine se ne ustanavljajo za en dan, zato ne more nikdo pojmiti, kak promet sčasom nastane s tem velevažnim podjetjem, ako se ljudje ne odvadijo jesti. Na podlagi cele knjige vaših obljub od lani, bilo bi umestno, da bi to podpirali ter vzeli na glavarstvu, ki vam je pri rokah, statistiko trgovcev in ljudstva in dokazali natančen račun, koliko znesemo našim zagrizenim nasprotnikom v žepo. Tako pa ste nam dali natančen obris, koliko smemo računati na vaše obljube. Zato pa ni čuda, da mi sili v pero stari izrek: „Bebcu ne more sto modrijanov nič dokazati!“

Da želva pokaže izza trde skorje svojo glavo v vsej svoji krasoti, se držnem še to pripomniti. Tarnate, da gledišče v „Trg. domu“ se vam skoro nič ne rentira. Ko bi vi imeli tamkaj kolonijalno zalogo od početka, potem bi bil pravi trgovski dom, in danes bi že z dobičkom sezidali gledišče ter bi imeli oboje. Tako pa še zabava hira, ker lažnim ne gre v glavo zabava. Če premislite dobro tudi tramvaj, kateremu ste nekdanj napovedali bojkot, a ga sedaj priporočate, tase je porodil iz samega dobička naših žuljev skozi kolonijalno veletrgovino. Torej čemu nas pritiskate še nadalje lizati naš živež iz rok Lahov? Sij upamo, in vemo, da ni veletržec O. . . . birmanski hoter „Soča“. . . .

Trgovec — pa ne bacek.

Na naslov e. k. finančnega nad-

Triestino“ smo čitali 3. t. m. razpis trafike na državnem kolodvoru v italijanskem in nemškem jeziku, le v slovenskem jeziku smo pogrešali. Od kod je prišel ta ukaz? Mari gospodje pri fin. nadzorstvu ne znajo slovenščine, ali mari menijo, da nas je tako malo Slovencev, da niti v pošte ne pridemo pri tako važnih rečeh? Treba bo več pozornosti obračati v ta urad.

Postni govori v cerkvi sv. Ignacija bodo, kakor navadno, vsak petek ob 7 uri zvečer. Imel jih bo č. g. Ciril Vuga, korni vikar stolne cerkve. Upati in želiti je obilne udeležbe, saj so to edini slovenski postni govori v Gorici.

Nevarno je obolet preč. gospod Jos. Golob, kurat v Podgori. Priporočamo ga sobratom v pobožen memento!

Umrl je v goriški bolnišnici v pond. pop. Andrej Videvič iz Rapa, 73-letni samec. S pridnostjo in varčnostjo si je nabral lepo svoto denarja ter se spomnil v svoji oporoki „Slov. sirotišča“, „Alojzijevišča“, „Šolskega doma“, domačih ubogih itd. Pogreb je bil v sredo iz bolnišnice usmiljenih bratov na pokopališče v Rapo. Velečastnemu dobrotniku večni mir in pokoj!

Huda zima. — Najhujšo zimo imamo sedaj na Goriškem. Goričani nismo vajeni takim mrazovom, posebno pa še tako hudi in mrzli burji, kakor je ometala te dni po naših ulicah. V noči od četrтка na petek je zapadlo nekaj snega, enako včeraj zjutraj je nekaj časa še precej snežilo. V naših hribih imajo snega mnogo. — Poročila o mrazu dohajajo z raznih strani. Tako je tudi po celi Italiji zapadel sneg. Po nekaterih mestih Italije se je moral ustaviti tramvajski promet vsled snega. Na Francoskem imajo tudi mnogo snega. — Na Reki razsaja huda burja. Mraz hudo pritiska. Morsko pristanišče je pokrito z ledom. Sploh se čita te dni v listih hudi zimi in o mrazovih, ki letos ne navadno pritiskajo.

S samokresom namerjenim proti prsim svojega brata Alojzija Ziani je Franc Ziani v torek zjutraj pozdravil istega. Franc Ziani je bival delj časa v Parizu, na pustni torek se je podal k svojemu bratu, ki ima trgovino nasproti ljudskemu vrtu. Skočil je v trgovino in name ril samokres nanj. V tem hipu pa pride v trgovino neka Zakrajšek, ki je streljanje iz samokresa zabranila. Napadovca so aretirali.

Spominsko ploščo skladatelju Hrabroslavu Volariču postavi tolminsko učiteljsko društvo dne 8. sept. t. l. v rojstni hiši v Kobaridu.

Z vora naloženega s senom je padel voznik Peter Rubin, ki je bil v službi pri zidarskem podjetniku Rossiju v Gorici. Pri padcu si je zlomil nosno kost in dobil večje poškodbe na hrbtenici.

Ne sreča. Na Grahovem se je ubila 13. t. m. 13-letna učenka Frančiška Hvala. V bližnji gozd je nesla kosilo starišem. Tam se je nekoliko oddaljila

od ostalih; ker jo ni bilo dolgo nazaj, so jo šli iskat. Dobili so jo pod bregom nže mrtvo. Imela je lep pogreb.

Umrl je v Orehovljah dober in pridn posestnik Rudolf Masten, ki zapušča udovo in 7 nedorastlih otrok. Na delu se je prehladil in v enem tednu čeravno krepak mož, star 48 let, je podlegel zapljučnici.

Nogo si je zlomil Anton Lipicer, kmet iz Zabrda blizu Kala na Kanalskem. Zdrsnilo se mu je, ko je šel z dela domov na zmrzlih tleh ter padel na tla. Pri padcu si je zlomil desno nogo. Zdravi se v bolnišnici usmiljenih bratov.

Izpred sodišča. Zaradi krive prisige je bil obsojen 44-letni Peter Bitežnik iz Bai na 2 meseca zopora s trdim ležiščem in postom vsaki mesec.

28-letni Bukovec iz Kala je bil obsojen na 2 mesečni zapor zaradi težke telesne poškodbe, katero je zagrešil nad Jakobom Pregljem. Tudi postil se bo enkrat v mesecu.

Človek, ki rad krade je 27-letni Fr. Peternel z Grahovega. Ukradel je Ivanu Rejcu 35 K denara. Sedel bo v zaporu 5 mesecev s postom vsaki mesec.

Kinematograf v „Centralu“ ima spet jako zanimiv program pripravljen za prih. teden. Opozorjamo občinstvu na te predstave.

Maks Sever. trgovec s semeni in deželnimi pridelki v Ljubljani je priložil današnji št. „Gorice“ kot prilogo cenik s semeni. Gosp. Sever je edeni Slovenec, ki se bavi s tako trgovino. Zato ga priporočamo

Nova slovenska kolonijalna trgovina v Gorici se odpre v kratkem v hiši „Centralne posojilnice“. Otvorita jo brata Anderwald, strokovnjaka v trgovini s kolonijalnim blagom. Uže naprej priporočamo mestnim in okoličanskim Slovincem to trgovino, ki bo edina slovenska trgovina te stroke v dolinem delu mesta.

Otrok zgorel. — V četrtek je pustila Jožefa Štacl v Podturnu na ognjišču samo 2 leti in 8 mesecev staro deklico. Mati, Jožefa Štacl je šla tačas po vodo na bližnji vodnjak. Ko se je vrnila, je bila obleka deklice v plamenu. Pogasila je koj ogenj na obleki deklice in nesrečnega otroka nesla v mestno žensko bolnišnico. Deklica je vsled dobljenih hudih opeklin umrla v velikih mukah. Nauk za stariše: Nidkar pustiti samih otrok na ognjišču blizu ognja!

Požar je uničil v Kragulu v Furlaniji v nedeljo hlev nekega Antona Brumata. Zgorelo je vse, kar je bilo v njem. Zgorelo je tudi 10 malih prasičev. Škoda je velika. Ceni se na 28.000 K, ki je krita z zavarovanjem.

Obesiti se je hotel 22-letni Ludovik Gutemberg iz Debrecina v goriških zaporih, a so čuvaji še pravčasno to opazili. Najbrže se Gutembergu meša.

Učenca išče Ivan Bednarik, knjigovez v Gorici, nasproti „Š. Doma.“

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, kateri so povodom smrti naše nepozabne matere oziroma tašče, gospé

TEREZIJE vd. KAUČIČ

nam izrazili sožalje, in vsem onim častitim osebam, ki so tem povodom na razne načine nam izkazale sočutje, izrekamo iskreno zahvalo!

Žalujoci ostali.

Rinematograf Salon Central.

PROGRAM:

Za videti samo od 28. februarja. do 6. marca.

Ribji lov v Italiji. Komično: Ženitev iz dolgočasia. Prijeten duh. Xylophon koncert. Vojne želeča Srbija, njena armada in dežela, edino originalno povzetje v 30. oddelkih. Drama: Pot življenja. — Komično: Ta kost. Pretresljiva noviteta: Ludwig XVII. Velika historična dramatična igra iz Francoskega v 40 pretresujočih oddelkih.

Znižane cene!

Predstave ob delavnikih ob 5, 6^{1/2} in 8 uri zvečer. V nedeljo predpoldne ob 11 uri predp., popoldne ob 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica della Croce šte. 6.

Stavbena tvrdka

Znidarčič & Stepančič

Gorica.

Tržaška ulica številka 29.

se priporoča sl. občinstvu in drugim korporacijam za izdelovanje vsakovrstnih stavbenih del.

Prevzema nadzorstvo in izdelovanje načrtov ter statičnih računov.

Za obila naročila se topla priporočata

Znidarčič & Stepančič.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gospodarska ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidarčič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-oveg v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Naznanilo otvoritve!

Podpisana uljudno naznanjava, p. n.

slavnemu občinstvu, da otvoriva, v hiši

sl. „CENTRALNE POSOJILNICE“ Corso

Verdi 32 pod tvrdko

A. & F. ANDERWALD

svojo najmodernejšo urejeno trgovino

s kolonijalnim blagom.

Zagotavljajoč najcenejše postrežbe z vedno

novim blagom se priporočava vsestranski na-

klonjenosti ter bilježiva z

velespoštovanjem

A. & F. Anderwald.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles in šivalnih strojev, gramofonov za koncerte in gostilne ter vsakovrstne plošče, zastopnik automatov za gostilne in vsakovrstnih kmetijskih strojev.

Stara dvokolesa se emajlirajo po ceni z ognjem pri

BATJEL-u Gorica Stolna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. — Novi slovenski ceniki franko

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega doma“

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylzenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčehkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovcem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej frankogoriška postaja.

Cene zmerne.

Rihard in

Felix Majer

Dunaj II. Kaiser-Josefstrasse 30

erarni liferanti kupujejo in prodajajo seno, slamo, rezanico in krompir vsake vrste pod najugodnejšimi pogoji.

Velepodjetje prve vrste v lastnem obratu z lastno parno silo.

Pijanosti ni več.

Uzorec tega čudeznega izdelka „COZA“ se pošlje brezplačno.

More se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih ne da bi pivec to zapazil. Prašek „COZA“ učinkuje čudovito, tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prašek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati žena, sestra ali hči dotičnika, ne da bi on zapazil, kaj je resnično povzročilo njegovo zdravljenje.

Prašek „COZA“ je prinesel mir v tisočere družine, je rešil ogromno oseb sravnote in ponižanja, da iz takih oseb je celo napravil čvrste, močne in vsakega dela zmogljive ljudi. Ta prašek je že marsikatera mladeniča spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam. Zavod, ki poseduje ta čudodelni prašek, pošlje vsem onim, ki zahtevajo knjigo s 1500 zahvalam in en vzorec. Dopisuje se v nemškem jeziku.

Zajamčeno je, da je prašek popolnoma neškodljiv.

COZA ISTITUTE 62, Chancery Lane

London 257 (Anglija)

Na pisma je djati znamko 25, na dopisnice za

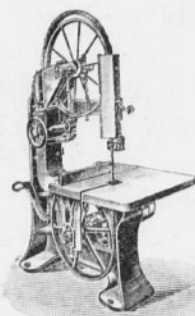
10 stotink

Jedilna mast.

Ceres

Jaz rabim „ceresove jedilne masti“ le tričetrtine tega, kar bi morala rabiti druge živalske masti in pri vsem tem napravi jedi jako okusne

— Izgotovljeno pohištvo —

lastnega izdelka priprosto

in fino se dobi pri

A. Černigoj-Gorica.

— Tržaška ulica 18. —

Izdeluje tudi stavbarska in cerkvenega dela.

IVAN KRAVOS

na Korna št. 11. GORICA na Korna št. 11.

Sedlarska delavnica.

Zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalog različne konjske potrebščine, potovalne potrebščine, kakor: kovčke, torbice, denarnice, listnice itd. itd. — Izvršuje in sprejema v popravo različne koleseljne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno. — **CENE ZMERNE.**